

מדרש רמב"ם

שכתוצאה מכל זאת ישקעו, חלילה, רבים מבני העם בתקופה זו של השנה בתהומות העצבות והיאוש. משום כך קוראים בימים אלה בתורה על המועדים שהיו לישראל בזמן שבית-המקדש היה קיים, ורוח השמחה הנושבת מפרשה זו עשויה להפיג במידת-מה מרירותם של ימי "בין המצרים".

★

על דברים אלה הוסיף האדמו"ר רבי ישראל מרוז'ין: מצינו בספרים הקדושים, שבבוא הגאולה השלמה לישראל יהיה שבעה-עשר בתמוז יום ראשון של חג, תשעה באב יהיה יום אחרון של חג; וימי "בין המצרים" ישמשו ימי "חול המועד", ככתוב בנבואת הנחמה של ירמיהו (ל"א, י"ב): "והפכתי אכלם לששון". וכשאנו קוראים בימי "בין המצרים" את פרשת המועדים ב"פינחס", בה מפורטים הקרבנות שהיו קרבים בימים שבית-המקדש היה קיים, מתעורר לפס של ישראל לשוב בתשובה שלמה, כדי לקרב את הגאולה השלמה ובניין בית-המקדש.

מדרש רמב"ם

### פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן... (כ"ה, י"א)

על דברי הפתיחה בפרשתנו מעיר רבי משה מקוצי (מפעלי התוספות במאה הי"ג, המכונה "בעל הסמ"ג" — על ספרו החשוב "ספר מצוות גדול"): לכאורה, תחילת פרשת "פינחס" אינה אלה המשכו של הסיפור, המובא בסוף הפרשה הקודמת. מדוע אפוא הופרד סיפור מעשהו של פינחס בן אלעזר — המובא בפרשת "בלק" — מסיפור הגמול על מעשה הקנאות שלו, שהעבר לפרשת "פינחס"? — אלא — משיב רבי משה — הפרדה זו שנעשתה בין סיפור המעשה של פינחס להודעה על הגמול המשולם לו על כך באה ללמדנו מוסר-השכל, היפה לכל מקום ולכל זמן: אין מן הראוי לשלם לאדם שכר קנאות, עד שבודקים היטב אם המעשה שלו נעשה מתחילתו ועד סופו לשם שמים וללא פנייה ונגיעה אישית — כפי שבודאי היה במעשהו של פינחס בן אלעזר.

### פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן... (כ"ה, י"א)

על פסוק זה שבפתח הפרשה שואלים חכמינו ז"ל (סנהדרין פ"ב, ע"ב): למה ייחס הכתוב את פינחס עד אהרן? ותשובתם היא, שאחרי נקמתו בזמרי בן סלוא התחילו כמה משכטי ישראל מבזים אותו וקראו כלפיו: הראיתם בן פוטי זה (=בן-בתו של פוטיאל — שמות ו', כ"ה. לדברי חז"ל, "פוטיאל" זה הוא יתרו, חותן משה), שפיטם אבי-אימו עגלים לעבודה זרה, והרג נשיא שבט מישראל (כ"ה, י"ד)! בא הכתוב וייחסו: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" (השווה רש"י כאן). במאמר זה מצינים בפנינו חז"ל, שמעשהו של פינחס לא נתקבל בעין יפה על-ידי כל בני העם; אלא נמצאו רבים מבני השבטים בישראל, שהטילו דופי בפינחס והטיחו כלפיו דברי גנאי על מוצאו המשפחתי הנחות מצד אימו, שהיתה בת יתרו "שפיטם עגלים לעבודה זרה" מודם שנתגיר.